

Mam zaszczyt przedstawić sylwetkę Profesora Janusza Gruchały nagrodzonego na wniosek Rektora Profesora Grzegorza Przebindy przez Senat naszej krośnieńskiej uczelni zaszczytnym medalem „Zasłużony dla PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie”.

Czynię to z pełnym przekonaniem i szacunkiem, gdyż wielkie zasługi prof. Gruchały dla naszej szkoły są nie tylko w naszym uczelnianym środowisku znane i pamiętane, doceniane powszechnie. Miejscowe władze nagrodziły Go przecież medalem i tytułem „Zasłużonego dla Miasta Krosna”. Wielokrotnie uzyskiwał też Nagrody Ministra w okresie, gdy z powodzeniem i sukcesami pełnił funkcję Rektora PWSZ w Krośnie.

Profesor Janusz Gruchała — to wywodzący się z podkarpackiego Mielca krakowski oraz krośnieński polonista i filolog klasyczny, profesor Wydziału Polonistyki UJ, kierownik Katedry Edytorstwa i Nauk Pomocniczych UJ, członek Komisji Historycznoliterackiej przy Oddziale Krakowskim Polskiej Akademii Nauk. Uczeń i następca profesora Stanisława Grzeszczuka, jednej ze sław krakowskiej, ale także rzeszowskiej polonistyki.

Profesor Gruchała interesuje się przede wszystkim edytorstwem tekstów dawnych (wydawał dzieła Biernata z Lublina, Wacława Potockiego, Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego, Adama Pisarzowskiego, staropolską poezję ziemiańską, poemat pasyjny Abrahama Roźniatowskiego *Pamiętka krwawej ofiary...*, Jakuba Lubelczyka, *Psalterz i kancjonał*).

Kolejnym obszarem naukowych zainteresowań Profesora Gruchały jest historia książki (świadczy o tym znacząca rozprawa habilitacyjna, opublikowana w 2002 roku pod tytułem: *Iucunda familia librorum*).

*Humanieści renesansowi w świecie książki*), a także historia filologii humanistycznej (świadczy o tym rozprawa doktorska z 1989 roku pt. „*Aratus*” Jana Kochanowskiego — warsztat filologiczny poety).

Profesor Gruchała w swych naukowych badaniach zajmował się spuścizną ks. Piotra Skargi, polską renesansową filologią humanistyczną, teorią i praktyką edycji literatury staropolskiej, wątkami biblijnymi w literaturze polskiej, ale także zasadami edytorstwa wirtualnego.

Cenna częścią naukowego dorobku Profesora Gruchały jest współredakcja (z profesorem Andrzejem Borowskim) czterech tomów *Lektur polonistycznych* (1992, 1993, 1996, 1999).

Profesor Gruchała od okresu studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1973-1977 w zakresie filologii polskiej, później także filologii klasycznej, osiągał kolejne szczeble kariery naukowej, by zyskać własne i ważne miejsce wśród krakowskich uczonych filologów. O jego zasługach naukowych i organizacyjnych dla Wydziału Polonistyki UJ, szczególnie dla studiów edytorskich, którymi znakomicie kieruje od lat, o kierowaniu przez niego Pracownią – Archiwum Oficyny Poetów i Malarzy – wypadnie mówić przy innych okazjach.

Dziś, w trakcie uroczystego posiedzenia Senatu z okazji jubileuszu 15-lecia naszej uczelni warto podkreślić, że Krośnieński trwały ślad profesora Gruchały to 20 lat owocnej aktywności dydaktycznej, akademickiej i organizacyjnej.

Profesor Gruchała był Wykładowcą w Kolegium Nauczycielskim w Krośnie w latach 1992-1999. Po powołaniu w roku 1999 PWSZ w Krośnie kierował najpierw przez rok Zakładem Polonistyki oraz równolegle pełnił funkcję Dyrektora Instytutu Humanistycznego.

Prorektorem krośnieńskiej uczelni został w drugim roku jej istnienia i sprawował tę funkcję przez 4 lata (od 1 września 2000 r. do 31 sierpnia 2004 r.), a następnie, przez 2 kadencje, przez 8 lat piastował urząd Rektora (od 1 września 2004 r. do 31 sierpnia 2012 r.)

Rektor Gruchała w owocnej współpracy z Kanclerzem mgr. Franciszkiem Tereszkiwiczem, Prorektorami, Konwentem i Senatem, a także ważnymi postaciami życia politycznego i gospodarczego Krosna i Podkarpacia, wydatnie przyczynił się do zbudowania nowoczesnej bazy dydaktycznej krośnieńskiej uczelni. Z inicjatywy Profesora Gruchały, dzięki pozyskanym funduszom z Unii Europejskiej, zmodernizowano oraz wyposażono budynki PWSZ nie tylko na krośnieńskiej Starówce, zbudowano nowoczesną bibliotekę. Uruchomiono 15 nowych kierunków i specjalności kształcenia w odpowiedzi na wyzwania demograficzne i specyfikę rynku pracy w regionie. Rozwinięto na wielką skalę współpracę międzynarodową, wymianę wykładowców i studentów. Nadano szkole imię wielkiego polonisty, wielkiego syna tej ziemi – Profesora Stanisława Pigionia. To za czasów Prorektora i Rektora Gruchały krośnieńska uczelnia znalazła się w czołówce państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce.

Medal „Za zasługi dla Krosna” z rąk prezydenta miasta, Piotra Przytockiego Profesor Gruchała otrzymał właśnie za swoje zaangażowanie w rozwój miejscowego szkolnictwa wyższego.

*Jestem zaszczycony i wzruszony – mówił po odebraniu medalu Profesor Gruchała - ponieważ Krosno stało się moim drugim miejscem urodzenia. W ciągu 20 lat moich dojazdów do Krosna obserwowałem jak miasto kwitło, jak piękniało. (...) Mieliliśmy to szczęście, że mogliśmy się przyczynić nie tylko do kształcenia młodych ludzi, ale też do budowania tego pięknego miasta.*

**Medal „Zasłużony dla PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie” otrzymuje dziś Profesor Gruchała za te właśnie dokonania, o których wszyscy pamiętamy – za rozwój kształcenia młodych ludzi, budowanie i rozwijanie uczelni, skuteczną troskę o jej prestiż w Polsce i regionie, dbanie o rozwój miejscowej kadry, tworzenie trwałych relacji z samorządowcami, szkołami i przedsiębiorcami Krośnieńskiej Ziemi. Tej Ziemi, którą sam Profesor uznał za swoje drugie miejsce urodzenia, na której swój trwały ślad pozostawił.**

**Panie Rektorze, Panie Profesorze, Drogi Januszu – w dniu jubileuszu 15-lecia PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie - przyjmij i ten medal jako wyraz uznania i wdzięczności ze strony uczelni, którą współtworzyłeś.**

**Krzysztof Pleśniarowicz**